

Pioner serien – Inge Nygaard Pedersen

Professor, ph.d., Diplommusikterapeut, GIM-musikterapeut, cand.phil. i musikvidenskab, eksamineret afspændingspædagog, Professor mso Aalborg Universitet, Klinikleder på Musikterapiklinikken APS/AAU. Kontakt: innp@rn.dk

Før uddannelsens start

Musikterapi kom ind i min bevidsthed i 1976. Jeg var musikstuderende på Musikvidenskabeligt Institut (MI) på Københavns Universitet, og havde lige netop afsluttet en eksamineret afspændingspædagoguddannelse i Hellerup (privatuddannelse) samt taget en preliminær organisteksamen på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium (DKDM). Jeg var meget søgende i forhold til, hvad jeg skulle bruge mine uddannelser til og var på det tidspunkt optaget af det frie tilvalgsfag 'Improvisation

med krop og stemme' som blev undervist på MI af skuespilleren Terese Damsholt. En dag bad hun undertegnede og en anden studerende (Sigrid Diness) overtage et kursus, hun skulle have afholdt på Helgenæs, da hun selv var forhindret i at komme. Vi tog af sted med bankende hjerter og mødte en gruppe levende og inspirerende mennesker, der kastede sig ud i improvisationer og leg med krop, stemme og instrumenter og som gennemgående havde et friere forhold til musikudfoldelse, end vi var vant til på universitetet. De kaldte sig musiktera-

peuter. Jeg var med det samme klar over, at her var et område som kunne samle mine interesser, og jeg blev samtidig meget inspireret af al den kreativitet, humor og menneskelige varme, der var i gruppen. Jeg besluttede at starte min musikterapeutiske løbebane med at skrive hovedfagsspeciale på MI i musikterapi. Da jeg spurgte daværende lektor Jens Brincker, om jeg kunne få en vejleder stoppede han op midt i et skridt, tog langsomt piben ud af munden og sagde forbavset: "Det var da mærkeligt! Det var der også en kvindelig studerende der spurgte mig om i går. Og jeg har da aldrig før hørt om det der musikterapi!" Jeg fik telefonnummeret på den anden kvindelige studerende, som var Benedikte Scheiby. Vi kendte ikke hinanden på det tidspunkt. Benedikte havde af helt andre veje hørt om og var blevet interesseret i musikterapi. Vi startede med at skrive speciale sammen i efteråret 1977 og besøgte bl.a. musikterapeut Merete Birkebæk (uddannet i USA i Nordoff - Robbins musikterapi) på en institution for multihandikappede børn (Solbakken) i Aarhus, hvor hun lavede musikterapi. Vi blev meget grebet af det spændende arbejde, optog på bånd, interviewede og kom hjem med en masse materiale. Kort tid efter fik vi brev fra Merete, at hun var blevet indbudt til at være en af de gennemgående lærere på en international Mentoruddannelse i Herdecke, Tyskland (Vesttyskland dengang). Hun havde svaret at hun kun ville tage jobbet hvis hun kunne få to danske studerende med, og det mente hun skulle være os. Vi tyggede lidt på det, sagde ja og havnede i et spændende eksperiment i Tyskland, hvor studieleder Joh. T. Eschen (trænet i såvel Nordoff - Robbins musikterapi og Analytisk musikterapi – begge dele i London) nu ønskede at bygge bro mellem de to ideologier, ved at lade begge retninger være gennemgående træningselementer

i en overbygningsuddannelse for folk med en universitetsuddannelse eller en konservatorieuddannelse i musik. Han så styrken i, at den analytiske retning kunne skabe en basal ramme for at udvikle de studerendes musikterapeutiske identitet, ved at gennemgå en længerevarende læreterapi med musikterapi som redskab. Nordoff - Robbins musikterapi retningen var orienteret mod at forstå musikken æstetisk, at udvikle et højt musikalsk teknisk og improvisatorisk niveau og forstå udvikling som musikalsk udvikling snarere end psykisk/psykoterapeutisk udvikling. Vi skulle, som studerende, via en ugentlig debataften (mandag aftenes plenum møde, der kunne vare 3-5 timer) diskutere os frem til, hvordan disse retninger bedre kunne integreres, samt hvilke elementer kommende musikterapiuddannelser i Europa skulle indeholde. Det lykkedes aldrig rigtig at få integreret de to retninger, men det blev en meget erfaringsrig uddannelse, og vi kom langt omkring i filosofiske og videnskabsteoretiske overvejelser i forhold til kommende musikterapiuddannelser. Frem for alt lærte vi at navigere i kaos og erfarede, at en studieleder gav rum til kaos, indtil der kom en organisk løsning, en form eller et mønster til syne. Det var en meget vigtig og kreativ erfaring for mig. Det var undervejs i denne uddannelse, at jeg erfarede hvor meget mening det gav at integrere en personlig, selvudviklende del af en uddannelse med en håndværksmæssig, musikalsk improvisatorisk del og en teoretisk, videnskabelig del.

I Danmark havde der været løbende forhandlinger og debatter vedrørende oprettelse af en musikterapiuddannelse i Dansk Forbund for Musikterapis regi, hvor især Professor på Danmarks Lærerhøjskole Gunnar Heerup var visionær og en vigtig drivkraft. Pioner musikterapeut Claus Bang, aktiv på Aalborg Døveskole og Aalborg lærerseminarium, fik skubbet kraftigt og positivt til ide-

en om at få musikterapiuddannelsen ind på Aalborg Universitetscenter. Han ringede direkte til rektor og fik ved møder og samtaler relevante administratorer og uddannelsesplanlæggere (bl.a. Prof. Hans Siggaard Jensen) overbevist om, at dette var en god ide. Se i øvrigt Ridder, H.M.O. (2007).

Den 01.08.81 blev jeg ansat i et Kandidatstipendiat på Aalborg Universitetscenter, efter at jeg tre måneder tidligere var blevet ringet op fra universitetet og spurgt, om jeg var villig til at indgå i en sådan opbygger stilling. Tilfældigvis var jeg lidt længere fremme med at afslutte min cand. phil. eksamen i musik end Benedikte og var således den eneste i Danmark på dette tidspunkt, der både havde en akademisk grad og en egentlig musikterapiuddannelse. Der var således ingen forskning der foreskrev hvad en sådan uddannelse skulle bygge på. Jeg startede (sammen med kolleger) opbygningen af denne uddannelse med at udvikle det musikterapeutiske håndværk og de studerendes identitet som musikterapeuter, for derefter gradvist at få den videnskabelige dokumentation og musikterapiteori og musikterapiforskning udviklet ud fra praksis. Det var ikke muligt at gå den anden vej rundt. Set i bakspejlet, er jeg i dag meget glad for denne progression. Først i dag er det vel egentlig gået helt op for mig, at det er unikt og at musikterapi er berømmet i mange kredse for at have en sådan integreret studieform og et så dynamisk miljø.

Start på musikterapiuddannelsen på Aalborg Universitet.

Jeg var således både politisk og faglig naiv, da jeg startede i Aalborg. Politisk naiv, idet jeg ikke havde været en egentlig deltager i de meningsudvekslinger, der havde været i mange år før uddannelsen blev en realitet i Danmark. Dette gjorde det nemmere for mig at fastholde den integrerede trestren-

gede profil, som jeg både dengang og nu oplever som en, der skaber en faglig kerne og samtidig er meget rummelig. Faglig naiv var jeg, fordi jeg egentlig ikke forholdt mig til, hvilke traditioner der er (og som mange synes bør være) på et universitet. Jeg var klar over at de studerende skulle leve op til akademiske krav mht. de teoretiske fag og niveauet i de skriftlige opgaver. Men jeg så ikke dette som nogen hindring for, at de samtidig kunne udvikle sig ved at gå i læreterapi og udvikle sig musikalsk håndværksmæssigt. Tværtimod anså jeg de to andre spor som forudsætninger for teoriudviklinger. Jeg er, og var klar over, at det var uheldigt at vi (Benedikte og jeg) i starten måtte blande terapeut- og lærerroller sammen, men der var ikke andre muligheder, og vi arbejdede målrettet frem mod at kunne adskille de to roller, så snart nogle andre havde erfaringen til at kunne tage over for os. Vi klarede skærene ved at undgå, at den samme person var terapeut og censor/eksaminator for den samme studerende. Det var et kæmpe puslespil for os alle sammen de første år.

Da jeg på nuværende tidspunkt har været ansat i 26 år og kunne skrive ligeså mange hundrede sider om disse år, vil jeg dele min periode på Aalborg Universitet og mit engagement i musikterapimiljøet op i 1) firserne, 2) halvfemserne og 3) efter 2000 og fremhæve nogle få detaljer og højdepunkter inden for hver periode.

1) Firserne.

I firserne var jeg opbyggeren. Jeg var ansat til at bygge uddannelsen op og jeg var med i alt fra indkøb af blyanter til ansættelser af alle andre kolleger, til optagelsesprøver, udfærdigelse af studieordninger, eksaminer, fester, etablering af praktikpladser og utallige opslidende møder. Jeg var aktiv med PR omtale og jeg sad i studie-

nævn, fakultetsstudienævn og repræsentationsudvalget uddannelsen på alle planer. Heldigvis var jeg omkranset af entusiastiske og dygtige kolleger, hvor jeg her især vil fremhæve min gennemgående medopbygger Benedikte Scheiby samt kollegerne Bjørn Veierskov Alexandersson og Wolfgang Mahns. Men også de politisk utrolig aktive studienævnsmedlemmer fra første årgang: Hanne Mette Kortegaard, Thomas Nordlund, Anne Møller Jørgensen, Lis Karlsen og Anne Steen Møller. Flere af dem blev senere kolleger på uddannelsen. Også undervisningsassistenterne deltog i mange faglige og politiske debatter omkring studiet specielt Carl Bergstrøm, Britta Kvist, Kirsten Mikkelsen, Ulla Erml og Bo Hulgaard, som alle har været ansat på – set fra et arbejdsmarkeds-mæssigt synspunkt – urimelige vilkår i mange, mange år. Carl, Bo og Britta er stadig trofaste UA'ere på musikterapi efter 24 år. Jeg husker de første år som berigende, da der var rigtig mange eksterne støttere omkring musikterapiuddannelsen, som gjorde det meningsfuldt at kæmpe videre. Jeg tænker her bl.a. på prof. i musikterapi Joh. Eschen (Musikterapiuddannelsen i Hamburg), musikterapeut Synnøve Friis (DK), lektor i psykologi Søren Willert (psykologisk institut Aarhus), musikterapeut Grethe Lund (DK) speciallærer og autodidakt musikterapeut Kurt Andersen for blot at nævne nogle få. I firserne underviste jeg både i læremusikterapeutiske fag, supervision, metodefag og teoretiske fag samt vejledte studerende. Benedikte og jeg var nødt til at lave både individuel og gruppemusikterapi. I firserne var min forskningsproduktion baseret på udgivelser omhandlende definition af musikterapi og om uddannelsesmiljøet (se bl.a. Pedersen 1983, 1987, 1990). Jeg definerede bl.a. grænseområderne mellem pædagogik og terapi (Pedersen 1988) og beskrev det kliniske arbejde jeg udførte ved siden

af uddannelsen for at udvikle og vedligeholde min kliniske identitet (Pedersen 1991, 1992).

Et negativt højdepunkt i firserne var ansættelsen af nummer to fastlærer. Fakultetet mente at der skulle en person med en helt anden faglig profil for at brede perspektiverne ud. Hvad de slet ikke havde øje for var, at musikterapiuddannelsen ikke havde fundet sin identitet i universitetsmiljøet, og at vi stadig kæmpede for vores eksistensberettigelse. Det krævede sammenhold indadtil. Fakultetets disposition skabte sygdom og ærgrelser. Jeg overvejede her for første gang at gå. Men hvorfor? Jeg ville jo meget gerne være med til at præge musikterapiuddannelsen og oplevede jo i bund og grund, at jeg havde fundet mit ønskejob. Så jeg overlevede på trodsen. Den eneste vikar, der kunne blive ansat, under min kollegas langtidssygemelding var Wolfgang Mahns, som boede i Hamburg og rejste frem og tilbage. Han var meget støttende, når han var der, men skulle først lære sproget og kunne naturligt nok ikke tage administrative opgaver på sig. Selv om Benedikte knoklede som undervisningsassistent (fra 1982) og var med i hele opbygningsprocessen samt med i rigtig mange administrative opgaver, så blev hun først fastansat i 1985 efter mange sværdslag omkring ansættelsen. Først der kunne hun så formelt afløse mig fra studielederjobbet indimellem, hvilket jeg var meget taknemmelig for. Specielt da jeg i 1987 gik på barsel og skrev min lektorbedømmelsesafhandling (Pedersen 1987) mellem bleer og sutter og i selskab med et utrolig nemt og sjovt barn, støttet af min mand, som tog de sidste 10 uger af barselsorloven.

Et positivt højdepunkt fra firserne var, da de første årgange af studerende blev færdige – vores første 'børn' blev voksne og fløj fra reden. Vi holdt Kandidatfester med mæner i firserne, hvor vi grillede på kæmpe

griller på græsplænen ved Fib. 5 og spillede/improviserede musik og dansede til den lyse morgen. Bjørn Veierskov var et musikalsk 'must' til festerne. Han kunne spille/improvisere i alle stilarter, hvilket han fantastisk professionelt brillerede med ved afslutningen af den europæiske musikterapi-konference i Aalborg i 1995. Her satte han sig på podiet og improviserede på flygelet i mere end 30 minutter, så alle de forskellige (over 20) musikalske stilarter der havde været repræsenteret på konferencen blev flettet ind i hinanden og tilsammen dannede et formfuldendt musikalsk hele.

På negativsiden var firserne præget af opslidende diskussioner om formuleringer i forskellige studieordninger (1984, 1987, 1991) (se Pedersen 2007e) og af overskyggende økonomiske problemer. Jeg måtte slås for penge til alt, samtidig med at jeg fik at vide at musikterapi var det dyreste humanistiske fag på de danske universiteter. At vi havde været økonomisk underbemidlet blev da også fremhævet, da vi i 1988 var genstand for en gennemgående evaluering fra FLUHU (Det faglige landsudvalg for de humanistiske uddannelser i Danmark). Denne evaluering havde vi set frem til med spænding, da det var her fagets integration og iboende lærerterapi skulle stå sin prøve. Universitetet var i tvivl, men hvis evalueringen godtog fagets nuværende integrative udformning ville de lade det være. Det skete og i halvfemserne skulle vi ikke længere kæmpe så indgående for vores identitet.

2) Halvfemserne.

I halvfemserne var der generelt opgangstid. Økonomien var stabil efter at musikterapi-uddannelsen havde fået tildelt småfagsbeskyttelse og ekstra penge til individuel og smågruppe undervisning. Jeg måtte desværre sige farvel til min trofaste støttende kolle-

ga Benedikte, som havde fundet sig en kæreste i New York. Heldigvis var Lars Ole Bonde i den periode ansat som ekstern lektor på musikterapi, og han deltog i meget mere arbejde, både politisk og administrativt end man på nogen måde kunne forvente. Vi har kendt hinanden siden gymnasieskolen og har været nære venner. Vi havde dog mistet forbindelse nogle år og ingen af os vidste af, at vi blev ansat på AUC (Lars Ole som adjunkt i musikvidenskab, jeg som Kandidatstipendiat på musikterapi) og fik kontor dør om dør den 1.8 1981

Hanne Mette Kortegaard, kandidat fra første årgang, var i en længere periode ansat i et kandidatstipendiat. På en af sine studierejser havde hun mødt en musikterapeut der, som hun sagde, i den grad passede ind i Aalborg miljøet. Da Benediktes stilling blev udskrevet igen i 1992, besluttede Lars Ole, Hanne Mette og jeg at forsøge at overtale Tony Wigram til at søge stillingen på en europæisk musikterapikonference i Cambridge. Vi inviterede ham på whisky en aften og fortalte om hvor fantastisk Aalborg miljøet var. Tony sagde ja og blev ansat samme år, og det var et virkeligt scoop. Han var tilpas sensitiv og fuld af respekt for, hvad der var bygget op, så han i rette tempi og i samarbejde med os alle udvidede med musikterapeutisk arbejde indenfor specialområdet og styrkede de musikalske fag bl.a. gennem undervisning i klinisk klaverimprovisation. Senere har han spillet en afgørende rolle for udviklingen af forskningen og for Forskerskolens Internationale høje standard. Tonys humor og overskud har gennem årene gjort mange fælles arbejdspligter sjovere og mere legende. Kollegamæssigt forsvandt også Hanne Mette Kortegaard og Bjørn Veierskov Alexandersson ud af billedet i løbet af halvfemserne og Lars Ole Bonde blev efter megen overtalelse fastansat på musikterapi i 1995. Vi tre tilsammen, Tony, Lars Ole og

jeg dækker et meget bredt område og det var ofte vældig festligt, når vi startede på en fælles madlavning i Tonys lejlighed kl. 22-23 om aftenen efter en laaaang arbejdsdag. Vi var alle 'rejsende lærere' og forenede det praktiske med det behagelige ved at deles om en lejlighed og få faglige problemer vendt under såvel madlavning, spisning og opvask. Samarbejdet mandede ud i den fælles bog: "Musikterapi: Når ord ikke slår til" som vi udgav på KLIM Forlaget i 2001. Allerede året efter oversatte vi den og fik den udgivet på engelsk. I dag er den også udgivet på italiensk og spansk, og en tysk og koreansk version er undervejs.

I halvfemserne var der overskud til at få etableret et mere systematisk forsknings-samarbejde med vore nordiske kolleger. Jeg søgte og fik penge fra NorFa (Nordisk Forskningsakademi) til dels to forberedende møder med deltagelse af 25 musikterapiforskere fra de nordiske lande og dels til tre efterfølgende års forskningsnetværksarbejde (2 seminarer pr år). Alle seminarer foregik på slotte, (flest på Gl. Vrå Slot, et enkelt på Dronninglund Slot). Vi fik de ypperste forskere fra Europa og USA som gæstelærere til at komme (heriblandt Ken Bruscia, David Aldridge, Even Ruud og Björn Wrangsjö). Mange af seminardeltagerne startede deres ph.d. afhandling gennem de tre år. Formen var en blanding af teoretiske forelæsninger og deltagernes fremlæggelse af deres forskning, samt feedback dels af gæstelærere, dels af deltagergruppen. Den første, der forsvarede sin ph.d. afhandling, var min tidligere tyske kollega Wolfgang Mahns (der var nogle få ikke skandinaver med fra Tyskland og England). Han og jeg beskrev og dokumenterede de tre NorFa netværksår i bogen "Nordic network in Music Therapy Research 1993-1996" udgivet af Institut for Musik og Musikterapi, 1996. Netværket skabte grobund for og overens-

stemmelse i gruppen om, at Aalborg Universitet skulle være rammen om en egentlig Europæisk Forskerskole i musikterapi. Den blev startet i 1995 af Lars Ole og jeg, da Tony var studieleder på dette tidspunkt. Tony overtog forskerskolen i 1997 og har fået den til at blomstre, så der i dag løbende er indskrevet 10-12 forskerstuderende fra Danmark, fra hele Europa og nu også fra USA.

I 1994 havde Hanne Mette Kortegaard fået foden indenfor på Aalborg Psykiatriske Sygehus (APS), og hun var primus motor i at få en samarbejdsaftale i stand mellem Aalborg Universitet og Aalborg Psykiatriske Sygehus, hvorved 'Musikterapiklinikken – Center for behandling og forskning' blev skabt. Hanne Mette var i første ombæring leder af klinikken og jeg var klinisk medarbejder. Ideen var, at vi som universitetsansatte kunne forske i et egentlig klinisk miljø og hospitalet kunne få musikterapi som et tilbud til deres patienter. Det bevirkede også, at der blev produceret kliniske data til undervisning og at sammenhæng mellem undervisning og klinisk praksis blev styrket.

I 1995 blev jeg bedt om at overtage kliniklederjobbet. Jeg fik samtidig mulighed for at ansætte to forskningsassistenter på hver 21 timer, og det er blevet til rigtig mange fagligt udfordrende og dejlige timer på klinikken med Bente Østergaard, Charlotte Lindvang, Britta Frederiksen, Niels Hannibal, Julie Exner og Sanne Storm. Den eneste ulempe ved denne konstruktion med nyuddannede medarbejdere var, at når det gik allerbedst skulle en medarbejder pludselig rejse pga. etablering af familie et andet sted i landet. Og det er ikke et job man bare lige kommer ind i og ud af, da patientforløbene er meget sårbare. Jeg har siden valgt at finde en anden konstruktion.

Samme dag som jeg blev bedt om at overtage musikterapiklinikken (15. marts 1995), blev jeg også bedt om at overtage

styringen af den 3 europæiske musikterapi konference tre måneder før den skulle løbe af stablen. Her fik jeg, som videnskabelig koordinator, i en periode et meget dynamisk og sjovt samarbejde med praktisk koordinator og pioner musikterapeut Claus Bang.

Den europæiske musikterapikonference på Aalborg Kongrescenter blev en stor succes, bortset fra at vi overtog styringen så sent og derfor i sidste øjeblik måtte vælge dyre løsninger. Det endte med et større underskud. Tak til Fakultetet og Instituttet som delte det mellem sig. Sammen med Lars Ole Bonde udgav jeg en konferencebog med de vigtigste bidrag. "Music therapy within multi-disciplinary teams" som blev udgivet af Aalborg universitetsforlag i 1996.

Der kom gang i dokumentationen og forskningen i halvfemserne for mit vedkommende. Da jeg overtog Musikterapiklinikken, overtog Lars Ole Bonde studielederjobbet og Tony Wigram overtog ledelsen af Forskerskolen. Så vi havde hver vores butik. Det gav mere ro for mig til at begynde at reflektere og undersøge et af de områder jeg har skrevet meget om, nemlig forskellige aspekter af musikterapeut/patient relationen specielt som den udspiller sig i den improviserede musik i klinisk praksis. (Se Pedersen 1991, 1997, 2000, 2002, 2003, 2004, 2006, 2007a-c). Nøgleord var her lytteattituder og lytteperspektiver, håndtering af modoverføring, allianceopbygning og musikterapeutens disciplinerede subjektivitet. Jeg skrev også om udviklingen af musikterapi metoder (Pedersen 1998b, 1999b) og beskrev løbende de udviklinger der skete indenfor læreterapien og metodefagene på uddannelsen (Pedersen 1996/2002a, 1996/2002b, 1999a) Det var også i løbet af 90'erne at mine non-verbale orienteringsredskaber blev finpudset i faget psykodynamisk bevægelse. Alle studerende trænes her i at orientere sig i forhold til: 1.Grænser (bevidsthed om tre

værens- og kommunikationsrum; det private rum, det sociale rum og solistrummet), 2.Patientens psykiske alder (at operere i en helende, en holdende eller en handlende forholdemåde i relationen), 3.Grad af kaos og orden (bevidsthed om kreativitetsspiralen kaos, rytme og form som en gentagende kreativ proces der kan være stagneret i én fase af processen).

Set i bakspejlet ser jeg halvfemserne som en periode med masser af nye tiltag, uden de store økonomiske problemer og med uddannelsen af uddannelsen fra fireårig cand.phil. til femårig cand.mag. i 1995, som en af de helt store positive begivenheder. Det gjorde det hele meget nemmere da den nu kunne sammenlignes med internationale uddannelsers bachelor- og mastergrad, og der kunne komme mere ro omkring alle de processer, de studerende skal igennem i løbet af dette integrerede studie. Frem for alt blev der mulighed for flere praktikperioder.

Det, at jeg samtidig var leder af klinikken og af NorFa netværket, og i en periode også videnskabelig koordinator af Konferencen, bevirkede selvfølgelig, at jeg og mine kolleger havde utallige overarbejdstimer. På et tidspunkt havde universitetet mulighed for at udbetale nogle af disse, men dette blev forhindret af Dansk Magisterforening, da der samtidig var arbejdsløse universitetslærere. Alle indvendinger om at det var specielle discipliner, som ingen andre kunne undervise i, blev tilbagevist. Jeg fik så i stedet universitetet til over ni år at betale alle de udgifter der var forbundet med at jeg tog endnu en overbyggende musikterapiuddannelse GIM (Guided Imagery and Music) dels i USA og dels i Italien. Jeg kom her med på et forældrehold (for studieopbyggere) som Prof. Ken Bruscia, Temple University, Philadelphia, USA udbød i 1995. Det var rigtig spændende og skete på et

tidspunkt, hvor jeg selv havde rigtig megen brug for at få ladet batterierne op igen.

Tilbuddet var kærkomment og vi startede i en gruppe på 10 fra henholdsvis Danmark, England, Italien, Brasilien, Tyskland og USA. Uddannelsen indebar i alt fem ugekurser, en masse individuelt klinisk og supervisionsarbejde samt skriftlige opgaver.

3) Efter 2000

En af de rigtig positive udfordringer i musikterapimiljøet efter 2000 er, at nogle af vores tidligere kandidater har forsvaret deres ph.d. afhandlinger og er blevet daglige kolleger, først som adjunkter og senere lektorer. Vi blev tildelt en ekstra adjunktstilling på uddannelsen i 2002. Vi besluttede at slå musikterapiklinikkens forskningsassistent timer (to gange enogtyve timer) sammen, hvilket svarer til én adjunktstilling; dermed kunne vi opslå to adjunktstillinger samtidig i stedet for én og begge ansatte adjunkter kunne arbejde halv tid på klinikken og halv tid på universitetet. Det blev godkendt på Fakultetet og Niels Hannibal (der tidligere som ph.d.-studerende havde indsamlet data på klinikken og haft sin daglige gang der) og Ulla Holck blev ansat i sådanne to sammensatte stillinger. Det styrkede forskningen, at få to uddannede forskere ind og årsskriftet 'Musikterapi i psykiatrien', udgives hvert andet år med start fra 1998, fik en endnu større tyngde i artiklerne. En anden flittig skribent og redaktør for årsskriftet er ph.d. Hanne Mette Ochsner Ridder nu post doc., som var ansat i et barselsvikariat for Ulla Holck. I alt har klinikken udgivet fire årsskrifter og nummer fem er undervejs. Årsskrifterne samler artikler af klinikkens medarbejdere samt artikler fra MIP netværket. Det har været inspirerende for mig at skrive til tidsskriftet hver gang og at kunne dokumentere mit kliniske arbejde og min forskning i egne udgi-

velser såvel som i internationale tidsskrifter og bøger (Pedersen 1998a-d, 1999b, 2002d, 2003, 2004, 2006, 2007a-c). MIP netværket er et netværk bestående af musikterapeuter i psykiatrien i Danmark. Netværket er blevet etableret på min foranledning i musikterapiklinikkens regi, og det har været spændende for mig og meget relevant for os alle at følge medlemmernes faglige landvindinger og politiske kampe indenfor de forskellige grene af psykiatrien i Danmark. Netværket mødes til et endags seminar to gange hvert år. Et afkast fra klinikkens tilstedeværelse på APS og fra mine mange opfordringer er, at hospitalet nu har ansat to deltids kliniske musikterapeuter der både arbejder individuelt i klinikkens regi og laver lytte og spillegrupper på de enkelte afsnit. De er vigtige for at bygge bro mellem den decentrale musikterapiklinik og de enkelte afsnit på sygehuset. Her har jeg haft den glæde at arbejde sammen med og supervisere musikterapeuterne Charlotte Dammeyer Fønsbo, Helle Lund, Karin Schou, Lars Rye Berthelsen og Dorthe Hviid samt Poul Ilsøe. Efter afgivelse af studielederposten i 1995 (efter 13 år på posten) har jeg gennem årene gradvist samlet alle mine administrative opgaver og alle fagbøger på mit store kontor på APS. Det har givet mere samling på tingene, at jeg nu bruger dette kontor som mit hovedkontor.

Efter 2000 er der igen kommet økonomiske problemer på universitetet og vi har på musikterapiuddannelsen lavet studieordninger om 2-3 gange på grund af nedskæringer. Lars Ole, som havde været en yderst kompetent og kreativ studieleder fra 1997 til 2003, blev i 2003 erstattet af Niels Hannibal og Ulla Holck som delte posten i 3 år. I dag er Ulla Holck studieleder. Begge har fået en ilddåb som studieledere med hensyn til at udforme studieordninger og opleve det fænomen, at de knap var færdige med

en, før der kommer nye nedskæringer så det hele måtte ændres på ny. Selv om jeg har deltaget lidt på sidelinjen, frigør fritagelse fra studielederjobbet betydelig mere tid og energi til egne forskningsprojekter.

Det har været udfordrende og spændende pludselig at have sine tidligere studerende som ledere og de har taget ansvaret på sig. Vi tre i den ældre generation har erkendt, at det at overarbejde så meget, som vi har gjort, er et pionerfænomen og skal også være det. Vi har nu fået en gruppe på seks fastansatte fastlærere (inklusive ph.d. Hanne Mette Ochsner Ridder der sidder i en post doc. stilling) bestående af tre fra pionergruppen og tre fra næste generation. Det er fantastisk at se ens tidligere studerende vokse så meget med opgaverne, og vi har udviklet et meget dynamisk miljø, hvilket da også har båret frugt, idet vi fik en pris på 100.000 kr. fra forskningsfonden for kultur og kommunikation i 2007 for at være det mest dynamiske forskningsmiljø i Danmark.

Personligt har en af de store beslutninger for mig efter 2000 været, hvorvidt jeg skulle kræve af mig selv, at jeg skulle lave en ph.d. afhandling eller ej. Jeg er jo lektorbedømt på licentiatniveau i 1986 og behøvede ikke formelt at skrive og forsvare en ph.d. afhandling for at blive i jobbet. Ph.d. graden er kommet til senere. At tage en ph.d. grad betyder i den forbindelse at blive undervist i andre forskningstraditioner end den, man lige netop selv benytter, og der er flere krav til metode og systematik i afhandlingen. Jeg besluttede at starte i 2004 af to grunde. Den første og vigtigste er, at jeg ikke føler, jeg vil kunne vejlede kommende forskerstuderende godt nok, hvis jeg ikke selv har erfaret processen. Den anden er, at jeg ser omkring mig, at man let bliver sat ud på et sidespor, hvis man som universitetsansat lektor ikke har en ph.d. grad.

Jeg gik i gang og har gennemført et ph.d. studium fra 2004-2007 på linje med de 8-12 ph.d. studerende fra Danmark, Europa (nu også USA), som løbende er indskrevet på forskerskolen i musikterapi. Jeg blev tildelt 11/2 semesters undervisningsfrihed til projektet, men ikke frihed fra kliniklederjobbet. Så det meste af ph.d. studiet er foregået oveni fuldtidsjob. Jeg valgte at bruge nogle ferier til projektet og øjnede en mulighed for, i min undervisningsfrie periode at planlægge en rejse jorden rundt med min familie i 79 dage fra 26 juni til 13 september 2005, mod at rejsen blev planlagt, så den også indbefattede at jeg deltog i og holdt foredrag på verdenskonferencen i Brisbane i Australien samt senere deltog i et seminar og holdt foredrag på Temple og Immaculata Universiteterne i Philadelphia, USA undervejs. Jeg fik overbevist Aalborg Universitet om, at det var dyrere at betale for en returbillet til Australien og derefter en til Philadelphia end at fortsætte jorden rundt hvilket var tilfældet. Så min billet blev finansieret af dels AAU, APS og C.W. Obelfonden. Det er en af de begivenheder, jeg aldrig vil fortryde. Vores søn var lige blevet student og ville stadigvæk gerne rejse med 'os gamle', og vi havde tre af hans gode venner med på forskellige ruter på turen, der indbefattede Indien, Australien, New Zealand, Fiji Islands, Californien inklusiv San Fransisco, Wild West nationalparker, Los Angeles og New York; heraf samlet fem uger i Mobilhome.

Samme år blev jeg inviteret som en af de få europæiske gæsteforelæsere til den årlige amerikanske konference i Orlando, Florida. Jeg holdt tre foredrag på denne konference. En om min forskning, en om mit kliniske arbejde samt en om egenterapidelen af uddannelsen. Det har været min faglige profil udadtil gennem årene, at når jeg har deltaget i danske, nordiske, europæiske og ver-

denskonferencer i musikterapi (og jeg har deltaget i dem alle siden 1991), så har jeg på skift budt ind med foredrag eller workshops på enten uddannelse, klinisk praksis (inklusive supervision) eller forskning eller som her alle tre dele, hvilket også var tilfældet ved verdenskonferencen i Washington i 1999.

Denne profil blev ekstra stadfæstet, da jeg i januar 2006 blev opfordret af Det Humanistiske Fakultet til at søge et professorat mso. Musikterapi fik sin første professor i 1998, Tony Wigram på et tidspunkt hvor jeg ikke var parat til at søge det, hvilket var en rigtig god disposition. Nu følte jeg mig mere parat, fik stillingen og mine særlige opgaver er defineret som forskning og undervisning i:

- 1) terapitræning med henblik på opbygning af en terapeutidentitet
- 2) supervision af musikterapistuderende og færdiguddannede musikterapeuter
- 3) terapeut/patient-relationen i musikterapi med særlig henblik på psykiatrien

Jeg holdt min tiltrædelsesforelæsning den 8. september 2006. Det var en stor dag for mig og jeg er stadig helt målløs, når jeg tænker på hvor meget jeg modtog af taler, musikalske indslag og utrolig megen varme og glæde fra deltagerne til både receptionen og festen bagefter.

I oktober 2006 åbnede jeg en privatklinik 'Klinik for Musikterapi' i Turesensgade

i København sammen med tre kolleger, musikterapeuterne Torben Moe, Britta Frederiksen og Catharina Messell. Jeg havde egentlig ikke forestillet mig, at jeg ville være med i en sådan klinik før om 3-4 år, men nu var chancen der og jeg greb den. Det har jeg ikke fortrudt. Jeg har mine mandag eftermiddage fyldt op nu og delvist lørdage, og jeg kan nu anvende min GIM uddannelse, samtidig med at jeg kan tilbyde færdige musikterapikandidater supervision på klinikken og ikke som tidligere hjemme i privaten, hvor jeg først skal have alle andre smidt ud af huset. Det, der har holdt gløden i gang i alle mine gøremål er arbejdet med patienterne, de private og dem på musikterapiklinikken. Jeg ville gerne have skrevet mange flere sider om mit kliniske arbejde, men vil begrænse mig til at henvise til litteraturlisten, da jeg meget udførligt har beskrevet og fået udgivet mange cases i bogkapitler og tidsskriftartikler. Jeg vil dog bringe en kort vignette fra mit arbejde med GIM i privatklinikken regi, idet jeg mener denne vignette viser essensen i både receptiv og aktiv musikterapi, sådan som jeg forstår det (Se vignette nedenfor). Jeg vil også blot nævne kort at jeg har været gæstelærer og har undervist gentagne gange på musikterapiuddannelser i (Norge, Sverige, Finland Tyskland, Italien, Spanien, Belgien, USA). Her har det været en fornøjelse at kunne integrere workshops med studerende i nonverbale orienteringsmetoder, samt andre basale terapeuttræningsmetoder med forelæsninger om mit kliniske arbejde i psykiatrien og min forskning.

Vignette fra receptiv musikterapi. Guided Imagery and Music.

Jeg arbejder med GIM med en jævnaldrende kvinde og det er anden gang

vi er sammen. Kvinden ligger afspændt med lukkede øjne i en ændret bevidsthedstilstand og lytter til musik samtidig med at hun sætter ord på sine indre billeddannelser. Jeg er i terapeutisk kontakt med kvinden og noterer hendes oplevelser. I samtaledelen før lytningen beskrev hun, som i første session, problemer med at være alene. Af mange grunde har hun ikke haft en tryk tilknytning i de første leveår og i dag oplever hun negative afhængighedsproblemer, der gør hende sårbar for nærhed med andre. Vi lokaliserede i hendes fantasirejse i den første GIM session en lille seksårig pige, der er meget skræmt. Pigen er alene hele vejen igennem rejsen. Kvinden udtrykte i refleksionen over rejsen: "Ja, det er rigtigt. Jeg bliver følelsesmæssigt helt overvældet – som en seksårig pige – når jeg bliver skuffet eller såret. Bare jeg dog kunne sætte en skærm op."

Her i anden session, lytter kvinden til musik programmet "Nurturing". Hun er i starten igen helt alene på rejsen. Ved musikstykket Fauré 'Cantique de Jean Racine' genoplever hun sin tidligere mands begravelse for få år tilbage, og hun bliver overvældet af dyb gråd. Hun siger, at hun må sætte den lille pige uden for døren – hun kan ikke rumme hende. Da musikken går videre med sopransoloen fra Faurés Requiem 'Pie Jesu' siger hun, at hun nu pludselig kan mærke, at der er en der synger til hende og en som vil hende det godt. Men hun kan ikke se hvem det er. Hun siger pludselig lidt usikkert. "Det er jo dig der synger til mig". Jeg siger først 'Jah' meget indfølelse. Da hun gentager det, siger jeg: "Tillad det". Da hun begynder at smile fredfyldt siger jeg "tillad dig at blive i den følelse og stemning du er i lige nu". Under næste musikstykke, som er Massenet Orchestral Suite #7: Sous Les Tilleuls kommer hun i rejsen tilbage til trappeopgangen i sit barndomshjem (et sted hun kom til i den første GIM session. Trappen svævede her i luften uden forbindelse til noget hverken foroven eller forneden – og den lille pige var helt alene.) På min forespørgsel om hun kunne bede om hjælp til noget, fandt hun ud af i rejsen, at der var et reb hun kunne holde i, men hun forblev alene. Her i anden GIM session er hun først alene på trappen igen, men da hun lytter til Schumann: Fünf stücke im Volkston Op. 102, ser hun nu klart sine forældre og sin søster på trappen. De tager imod hende og hun græder igen, men nu af glæde. Hun oplever samtidig at den lille pige bliver ældre, ca tolv år.

Denne oplevelse viser noget helt elementært i musikterapi. For det første at musikken kan etablere kontakt til en indre oplevet dyb ensomhed, hvor flere psykiske alderstrin er i spil samtidig – musikken kan bryde igennem. For det andet viser den, at denne kontakts opståen er afhængig af terapeutens empathiske måde at være til stede på. For det tredje viser den, at det er vigtigt at musikterapeuten belægger sine ord på en disciplineret subjektiv måde. I denne fase af arbejdet er tolkning eller fastholdelse af objektiv virkelighed ikke relevant. Jeg vælger at sige 'jah', selv om det objektivt set ikke er mig, der

synger til hende. Jeg anerkender klientens oplevede virkelighed. Samtidig siger jeg indirekte i min anden bemærkning, at det er noget hun tillader sig at opleve. Derved adskiller jeg mig på en måde, så vi med psykolog Jette Fogs ord er 'adskilt i forbundethed'. Endelig prøver jeg at facilitere, at hun kan tage oplevelsen alvorligt og tillade sig at blive i den, indtil den har hjulpet hende til at turde internalisere de nære kontaktpersoner fra sit eget liv (forældre og søster) i sin indre fantasiverden. Dette er et første skridt på vejen til at hun kan danne overgangsfantasier og objekter og derved gradvist blive mindre angstfuldt afhængig af og sårbar overfor andre.

I december 2006 afleverede jeg min ph.d. afhandling på engelsk om modoverføring i musikterapi i voksenpsykiatrien og det var noget af en fødsel. Jeg skrev i slutspurten nærmest uafbrudt i 14 dage med maks 2-3 timers søvn pr nat. Men det er en rytme jeg kender fra mange andre begivenheder. Som nogle kolleger siger til mig: "Du arbejder bedst under pres, hvor du har et pistol løb mod hver tinding". Spørgsmålet er så om helbredet tillader at jeg bliver ved med det. Jeg er jo ikke 30 år længere som i 1981. Det næste projekt, som allerede er i gang, er sammen med mine fem universitetskolleger, at opbygge en egentlig supervisoruddannelse for erfarne kliniske musikterapeuter. Det bliver formentlig min sidste opbygger opgave i forbindelse med musikterapi miljøet.

Et fugleperspektiv

Der er sket så meget i mit liv, ikke mindst siden musikterapien blev min base og faglige identitet. Det har været svært her at vælge nogle detaljer ud, for der er mange flere jeg har måttet fravælge. Men jeg kan sige med sikkerhed, at jeg aldrig har fortrudt, at jeg sagde ja til kurset på Helgenæs i 1977, et kursus, som fik mine øjne åbnet for pionerområdet musikterapi. Jeg har heller aldrig fortrudt, at jeg sagde ja til at træde ind i den første opbygger stilling på AUC i form af et Kandidat stipendiat i 1981. Og jeg er dybt taknemmelig for, at jeg ved mange tilfældigheder har fået en så cen-

tral og gennemløbende rolle i opbygningen af faget og professionen musikterapi i Danmark. Dybt i min sjæl er jeg klar over, at det skyldes de mange fantastiske pionerers forarbejde med at etablere musikterapiområdet og støbe kuglerne til uddannelsen, og de mange fantastiske kolleger på universitetet gennem årene, som jeg har kæmpet kampene med og har delt glæderne og musikken med. Jeg er også dybt taknemmelig overfor Aalborg Universitet der, selv om vi havde mange problemer med at få etableret en stabil alliance i starten, i den grad har skabt rammerne om og støttet musikterapi fagets udvikling.

Endelig vil jeg også gerne sige tak til alle patienterne og klienterne gennem årene fra psykiatrien og fra det såkaldte normalområde (hvad det så ellers er). De har lært mig så meget og givet mig så mange dybe oplevelser, når der har været gennembrud og/eller overraskende møder i de musikterapeutiske processer. En ting er ganske vist. Jeg har aldrig kedet mig en eneste dag i musikterapi miljøet i de 26 år, og jeg har aldrig oplevet at noget arbejde er blevet rutine. Mit største håb for fremtiden er, at der vil blive ligeså megen entusiasme og dynamik omkring oprettelsen af egnede stillinger til de mange dygtige musikterapikandidater rundt omkring i landet, som der er entusiasme og dynamik til stede i uddannelsesmiljøet.

Litteraturliste:

Pedersen, I.N. & Scheiby, B.B. (1981) *Musik-terapeut – Musik – Klient. Refleksioner over toårige musikterapeutuddannelse på geminschaftskrankenhaus. Herdecke*. Aalborg universitetsforlag.

Pedersen, I.N. & Scheiby, B.B. (1983) Vi zoomer os ind på musikterapi – ikke musik og terapi men musikterapi. I: *Modspil Nr. 21 (Temanummer om musikterapi)*. 21 sider.

Pedersen, I.N. (1987) *Musikterapi – et fag under udvikling. Et nyt skud på stammen inden for universitetspædagogikken*. Upubliceret Rapport. Institut for musik og musikterapi. Aalborg Universitetscenter. 150 sider.

Pedersen, I.N. (1988) Tre overordnede indlæringsmodeller mellem pædagogik og terapi anvendt på målgruppen psykisk og fysisk handicappede. I: *Musikkterapi nr 3-4, 13 årg.* Oslo. Norsk Forening for Musikkterapi. Også udgivet i: *Musik og Terapi, 14 årg., nr 2, 1987 (1. del)* og *Musik og Terapi, 15. årg., nr 1 (2 del)*. Dansk Forbund for Musik og Terapi. 1988. 25 sider.

Pedersen, I.N. (1990) Kandidatuddannelsen i Musikterapi ved Aalborg Universitetscenter. Et historisk og nutidigt perspektiv. I: *Dansk Aka-*

demisk Tidsskrift for Musikterapi årg. 1, nr 1. Aalborg. Dansk Musikterapeutforening. 23 sider.

Pedersen, I.N. (1991) Væren, bevægelse og samværsidentitet i fritonal improvisation. I: *Levanda Musikk*. Konferencebog fra 1. Nordiske Musikterapikonference 1991. Høgskuleuddannin- ga på Sandane (N). 30 sider.

Pedersen, I.N. (1992) Musikterapi med autistiske klientmålgrupper. I: *Nordisk tidsskrift for musikkterapi. Årg.1, nr 1. (Nordic Journal of music Therapy)*. 12 sider.

Pedersen, I.N. (1994) Musikterapi i Danmark. I: *Nordisk tidsskrift for musikkterapi. Vol 3, (1)*. Høgskuleuddannin- ga på Sandane. (N) s. 21-28.

Pedersen, I.N. & Bonde, L.O. (1995) *Music Therapy within multi-disciplinary teams. Proceedings of The 3rd European Music Therapy Conference. Aalborg. June 1995*. Aalborg Universitetsforlag.

Pedersen, I.N. & Mahns, W. (1996) *Nordic Network in Music Therapy Research 1993-1996*. Institut for musik og musikterapi. Aalborg Universitet.

Pedersen, I.N. (1997) The Music Therapist's Listening Perspectives as Source of Information in Improvised Musical Duets with grown-up Psy-

- chiatric Patients suffering from Schizophrenia. I: *Nordisk tidsskrift for musikkterapi*. Vol. 6,(2). Høgskuleutdanninga på Sandane. s. 98-111.
- Pedersen I.N. (red.) (1998a) *Musikterapi i psykiatrien. Årsskrift 1. Indføring i musikterapi som en selvstændig behandlingsform*. Musikterapiklinikken. Aalborg Psykiatriske Sygehus (APS)/Aalborg Universitet (AAU).
- Pedersen, I.N. (1998b) Musikterapi som det første skridt I en psykoterapeutisk behandlingsform med skizofrene/psykotiske patienter – en holdende og reorganiserende musikterapeutisk metode. I: *Musikterapi i Psykiatrien. Årsskrift 1*. Musikterapiklinikken. APS/ AAU. s. 65-90.
- Pedersen, I.N. (1998c) Musikterapiens start inden for psykiatrien – lidt historie. I: *Musikterapi i Psykiatrien. Årsskrift 1*. Musikterapiklinikken. APS/AAU.s. 11-20.
- Pedersen, I.N., Frederiksen , B.V., Lindvang, C. (1998d) Musikterapiens indplacering I Danmark – som akademisk disciplin/uddannelse – som behandlingstilbud indenfor psykiatrien i DK – i en forståelse af psykiske problemer. I: *Musikterapi i psykiatrien. Årsskrift 1*. Musikterapiklinikken. APS/AAU. S. 21-44.
- Pedersen, I.N. (1999a) Pedersen, I.N. & Scheiby, B.B. Inter Music Therapy in the training of music therapy students. I: *Nordic Journal of Music Therapy*, 8, 1, Høgskuleutdanninga på Sandane. P.58-72.
- Pedersen, I.N. (1999 b) Music Therapy as holding and re-organizing work with schizophrenic and psychotic patients. I: *Clinical Applications of Music Therapy in Psychiatry*. Wigram, T, & De Backer, J. (eds). London. Jessica Kingsley Publishers. P. 24-44.
- Pedersen, I.N. (2000) Inde-fra eller ude-fra – orientering i terapeutens tilstedeværelse og nærvær. I: Lindvang, C. (red.) *Musikterapi i psykiatrien 2, Den musikterapeutiske behandling – teoretiske og kliniske refleksioner*. Musikterapiklinikken. APS/ AAU. s. 87-109.
- Bonde, L.O., Pedersen, I.N. & Wigram, T. (2001) *Musikterapi: Når ord ikke slår til. En håndbog i musikterapiens teori og praksis i Danmark*. Aarhus. Klim. (oversat til engelsk af forfatterne i 2002, yderligere oversat til spansk og italiensk. Undervejs med oversættelse til tysk og koreansk).
- Pedersen, I.N. (1996/2002a) Self-Experience for Music Therapy Students – Experiential training in Music Therapy as a Methodology – A Mandatory part of the Music Therapy programme at Aalborg university. In: J.T.Eschen (Ed.) *Analytical Music Therapy*. London. Jessica Kingsley Publishers. P. 168-189.
- Pedersen, I.N. (1996/2002b) Psychodynamic Movement – A basic training methodology for music Therapists. In: J. T. Eschen (Ed.) *Analytical Music Therapy*. London. Jessica Kingsley Publishers. P. 190-215.
- Pedersen, I.N. (1996/2002c) Analytical Music Therapy with Adults in Mental health and in Counselling Work. In: J.T. Eschen (Ed.) *Analytical music Therapy*. London. Jessica Kingsley Publishers. P.64-84.
- Pedersen, I.N. (2002d) Opbygning af alliance. Musikterapi med en teenagepige fra børnepsykiatrien med diagnosen infantil autisme. I: Holck, U. (red.) *Musikterapi i psykiatrien 3*. Musikterapiklinikken. APS/AAU. S. 7-22.
- Pedersen, I.N. (2003) The Revival of the Frozen Sea Urchin: Music Therapy with a Psychiatric Patient. In: S. Hadley (Ed.) *Psychodynamic Music Therapy. Case Studies*. Gilsum, USA: Barcelona Publishers. P. 375-388.
- Pedersen, I.N. (2004) At bruge musik til at håndtere modoverføring i individuel musikterapi i hospitalpsykiatrien. I: Ridder,H.M.O. (red.) *Musikterapi i psykiatrien 4*. Musikterapiklinikken. APS/AAU. S. 40-63.
- Pedersen, I.N. (2006) *Counter tranference in music therapy. A Phenomenological study on counter tranference used as a clinical concept by music therapists working with music improvisation in adult psychiatry*. PhD-Dissertation. Institut for kommunikation og psykologi. AAU. 388 sider.
- Pedersen, I.N. (2007a) Musikterapaeutens disciplinerede subjektivitet. I: Bonde, L.O. (red.) *Psyke & Logos. årg. 28, nr.1*. Kbh. Dansk Psykologisk Forlag. s. 358-384.
- Pedersen, I.N. (2007b) Gegenübertragung in der aktiven Musiktherapie mit Patienten der Erwachsenenpsychiatrie. In: *Musiktherapeutische Umschau. Forschung und praxis der Musiktherapie. Band 28, 2/2007*. Deutsche Gesellschaft für Musiktherapie e.v. (Ed.) Göttingen. Vandenhoeck & Ruprecht. S 140-151.
- Pedersen, I.N. (2007c) Ich fühle mich, als ware mein Körper eingeschnürt – nur im Verlassen des Körpers ist etwas Freiheit. In: S. metzner (Hg.) *Nachhall. Musiktherapeutische Fallstudien*. Giessen. Psychosozial-Verlag. S. 211-246.
- Pedersen, I.N. (2007d) Music therapy supervision with students and professionals. The use of music and analysis of counter transference experiences in the triadic field. In: *Supervision in Music Therapy*. Odell-Miller, H., & Richards, E. (Eds.) London: Routledge Publishers. (In Press 2007)
- Pedersen, I. N. (2007e) 25 år I modvind og medvind, susende storme og strålende sol. I: Ridder, H.M.O. (red.) *Musikterapiuddannelsen 25 år. Festskrift*. Institut for Kommunikation. AAU. s. 26-40.